

1 Bevisbyrde

1.1 Hvad er reglerne om bevisbyrde?

I civile sager ligger bevisbyrden generelt hos den part, der ønsker oprejsning, dvs. sagsøger.

I undtagelsestilfælde kan bevisbyrden overgå til sagsøgte. Et typisk eksempel er et søgsmål om uagtsomhed, hvor det påvises, at sagsøger ikke ved, eller ikke har mulighed for at finde ud af, hvordan en ulykke skete, skaden blev forårsaget af en genstand, som var under sagsøgtes enekontrol, og skaden skyldes sagsøgtes undladelse af at udvise fornøden omhu og ikke udvisning af fornøden omhu, i hvilket tilfælde princippet om *res ipsa loquitur* (sagen taler for sig selv) finder anvendelse, og bevisbyrden overgår til sagsøgte.

Generelt skal sagsøger ved at fremlægge relevante vidneudsagn påvise alle de faktiske omstændigheder, der er nødvendige til støtte for påstanden. Retten forventes at vurdere beviserne og afsige dom på grundlag af konklusionerne af sagens faktiske omstændigheder. Hvis retten under omstændighederne ikke kan drage en konklusion om en bestemt faktisk omstændighed i sagen, som er vigtig for at træffe en afgørelse, bør den påstand, som parten har fremsat på det grundlag, afvises.

1.2 Er der regler, der fritager for at føre bevis for bestemte forhold? I hvilke tilfælde? Er det muligt at føre bevis for, at en bestemt formodningsregel ikke er gyldig?

Der er visse faktiske omstændigheder, som ikke behøver at blive bevist. Disse omfatter visse faktiske omstændigheder, som er ubestridelige og klare, og som retten kan anses for at have viden om. Dette kan f.eks. omfatte oplysninger om måleenheder, pengespørgsmål, årskalenderen og tidsforskellen mellem lande. Andre eksempler er faktiske omstændigheder, som er almen viden, og som formodes at være kendte på grundlag af menneskelig erfaring, som f.eks. stigningen i antallet af trafikulykker, vanskelighederne ved at være enke med mindreårige børn osv. Tilsvarende er historiske, videnskabelige og geografiske forhold alment kendte og behøver ikke at blive bevist.

Endvidere gælder der i visse tilfælde nogle formodninger. Formodninger er en konklusion, som kan eller skal drages, fordi visse faktiske omstændigheder er blevet bevist. Disse formodninger kan være afkræftelige eller uafkræftelige.

Uafkræftelige formodninger er foreskrevet i lovgivningen og kan ikke afkræftes ved at bevise det modsatte. Uafkræftelige formodninger forekommer sjældent. Der findes et eksempel i straffelovens artikel 14, ifølge hvilken et barn under 14 år ikke kan idømmes straffeansvar for sine handlinger og undladelser.

Afkræftelige formodninger er meget mere almindelige. De kan afkræftes ved at bevise det modsatte. Et barn, som er født i ægteskab, formodes at være mandens barn, medmindre andet bevises.

1.3 I hvor høj grad skal retten være overbevist om et forhold for at basere sin dom på det pågældende forhold?

Kravet til bevisstyrke i civile sager er, at der skal være en "sandsynlighedsovervægt". Med andre ord vil retten finde en faktisk omstændighed godtgjort, hvis det bevises, at det er mere sandsynligt, at den faktiske omstændighed er forekommet, end at den ikke er.

2 Bevisoptagelse

2.1 Kræver bevisoptagelse altid, at en part skal anmode herom, eller kan dommeren i visse tilfælde også optage bevis af egen drift?

I civile sager vil sagens parter vælge, hvilke vidner der skal indkaldes for retten. Hver part indkalder de vidner, som de vurderer at være gunstige for deres sag. Retten har ikke beføjelse til at indkalde vidner på eget initiativ uden parternes samtykke.

2.2 Hvad sker der efterfølgende, hvis dommeren imødekommer en anmodning fra en af parterne om bevisoptagelse?

Proceduren er enkel. Den part, som ønsker at indkalde et vidne, vil anmode retten om at udstede en vidneindkaldelse. Retten vil da udstede vidneindkaldelsen, som fremsendes til vidnet. Enhver person, som er blevet indkaldt som vidne, er forpligtet til at møde for retten på den dato og det tidspunkt, der er angivet i indkaldelsen.

2.3 I hvilke tilfælde kan en anmodning fra en af parterne om bevisoptagelse afvises af retten?

Vidneindkaldelsen vil i de fleste tilfælde blive udstedt på anmodning af en part i sagen. En parts anmodning om indkaldelse af et vidne kan afslås i sjældne og ekstraordinære tilfælde, hvis det påvises, at anmodningen er grundløs og udgør procedurefordrejning.

2.4 Hvilke forskellige bevismidler findes der?

Der findes to typer beviser: mundtlige vidneudsagn for retten og skriftlige eller dokumenterede beviser, som fremlægges ved at forelægge retten dokumenterne.

2.5 Hvad er procedurene for vidneforklaringer, og adskiller de sig fra procedurene for udtalelser fra sagkyndige? Hvad er reglerne for afgivelse af skriftlig forklaring og fremlæggelse af sagkyndiges rapporter/udtalelser?

Der er ikke fastlagt nogen bestemmelser om optagelse af bevis fra sagkyndige vidner. Den part, som fremlægger beviserne, bør beslutte, om det sagkyndige vidne skal afgive sin udtalelse personligt eller skriftligt.

2.6 Har visse procedurer for bevisførelse større vægt end andre?

Der findes ingen generelle regler om, at en bestemt type vidne er bedre eller mere pålidelig eller overbevisende end andre typer beviser. Alle de beviser, der fremlægges i sagen, vil blive vurderet af retten i lyset af de særlige omstændigheder, der gælder i sagen.

2.7 Er visse procedurer for bevisførelse obligatoriske, når bestemte forhold skal bevises?

Nej, sådanne regler findes ikke.

2.8 Er vidner ved lov forpligtet til at afgive forklaring?

Hvis en person er blevet indkaldt som vidne for retten, er denne forpligtet ved lov til at give møde. Undladelse deraf betragtes som foragt for retten og straffes derefter.

2.9 I hvilke tilfælde kan de nægte at afgive forklaring?

Vidner kan ikke nægte at udtale sig. De kan imidlertid i undtagelsestilfælde nægte at besvare visse spørgsmål eller at tilbageholde visse dokumenter af fortrolig karakter, som f.eks. på grund af dennes tavshedspligt.

2.10 Kan en person, der nægter at afgive forklaring, straffes eller tvinges til at afgive forklaring?

Se svaret på afsnit a) ovenfor.

2.11 Er visse personer fritaget for at afgive vidneforklaring?

Alle personer har kompetence til at afgive vidneudsagn i civile retssager, medmindre retten beslutter, at en person på grund af alder, mentalt handicap eller lignende årsag ikke er i stand til at forstå forpligtelsen til at tale sandt, at forstå spørgsmålene eller at give rationelle svar på spørgsmålene (i henhold til artikel 13 i lov om beviser).

2.12 Hvad er dommerens og parternes rolle ved afhøring af vidner? Under hvilke omstændigheder kan et vidne afhøres ved brug af videomøde og andre tekniske hjælpemidler?

Et vidne vil blive afhørt under hovedafhøringen af den part, som indkaldte den pågældende. Når hovedafhøringen er afsluttet, kan vidnet krydsafhøres af den anden part. Endelig kan retten stille spørgsmål, hvis der er brug for at få præciseret visse emner.

Et vidne kan også afhøres ved en telefonkonference eller med andre tekniske midler, hvis det er umuligt for vedkommende at være til stede i retten, forudsat at retten kan stille det nødvendige tekniske udstyr til rådighed. Der kan stilles særlige betingelser herfor, men det afhænger af de nærmere omstændigheder omkring sagen.

3 Vurdering af beviset

3.1 Kan retten tage hensyn til beviser, som en part har tilvejebragt på ulovlig vis?

Beviser, der er tilvejebragt ulovligt i strid med rettigheder, som er beskyttet i forfatningen, vil ikke blive accepteret i sagen, og retten må ikke tage stilling til dem. Et typisk eksempel på dette er ulovlig optagelse af en personlig samtale.

3.2 Tillægges en parts egen forklaring værdi som bevismiddel?

En forklaring afgivet af en person, der er part i sagen, betragtes ikke som bevis. Det forhold, at forklaringen kommer fra en person, som har en direkte interesse i sagens udfald, er blot en af de mange faktiske omstændigheder, som retten skal tage stilling til, når den vurderer eller evaluerer de samlede beviser.

Sidste opdatering: 19/07/2021

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.